

**R.P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, É Societate Iesv, Jn
Collegio Romano Eivsdem Societatis Olim Theologiae
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Dispvtaiones
Scholasticae, & Morales, De virtute, & ...**

Lugo, Juan de

Lvgdvni, 1666

§. An sit obligatio sub mortali ad dolorem de omnibus venialibus in
confessione explicatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82358](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82358)

& in absentia recipi, quod in aliis Sacramentis non contingit: potest nutibus, & signis fieri, cum alia Sacramenta requirant voces: denique in aliis minister non potest scienter ea ministrare indigno: in matrimonio tamen coniux, qui est minister, potest ministrare illud alteri coniungi, licet sciat, ipsum esse in statu peccati, quia Christus voluit relinquere hunc contractum humanum; qualis apud homines fiebat ne per elevationem ad Sacramentum difficilior esset. Sic ergo noluit cogere contrahentes, ad hoc ut propter reverentiam Sacramenti eurent, ne unquam irritum esset, sed reliquit eis facultatem, quam prius habebant fingendi consensum, & reddendi contractum irritum, qua parte contractus est, notant P. Henriquez lib. 1. de matrim. c. 9. n. 6. & P. Thom. Sanch. lib. 1. de matrim. disp. 1. n. 2. ne gravior esset hic contractus propter rationem Sacramenti, si ea occasione cogere homines prestare consensum in suum præiudicium, quando ex natura contractus ad id non tenebatur. In aliis autem Sacramentis, quæ non sunt ad alium usum, nisi ut sanctificent suscipientes & colatur Deus: non mirum, quod exigatur reverentia omnimoda, cum non sint actiones profanæ, qualis est matrimonium, nec ad alios fines necessarie, sed actiones merè sacræ, & sanctæ, quæ non nisi religioso animo, & piæ, ac reverenter tractandæ sunt.

S. 3. An sit obligatio sub mortali ad dolorem de omnibus venialibus in confessione explicatus.

117. TERTIUM dubium consequenter ad hæc est, an dolor efficax ita requiratur ad Sacramentum pœnitentiæ, ut sit mortale non habere dolorem de omnibus venialibus, quæ in confessione dicuntur? Non pauci affirmant, esse mortale, ut testatur Suarez disp. 20. sect. 6. num. 7. quia confiteri aliquid veniale absque dolore efficaci, est apponere pro materia Sacramenti id, quod non potest esse eius materia, quare sicut peccaret graviter, quia apponeret Sacerdoti consecrandas decem hostias, quantum quinque non essent triticeæ, licet apponeret alias triticeas; sic videtur graviter peccare, qui offert Sacerdoti pro materia absolutionis decem peccata, quorum aliqua ex defectu doloris non sunt materia absolutionis validæ.

118. Probabilior tamen videtur sententia negans, id esse peccatum mortale, quam tenet Suar. ibi. Henriquez lib. 1. de Sacram. pœnitent. c. 26. §. 7. Fagundes lib. 2. de secundo Ecclesiæ præcepto cap. 1. n. 13. & alij. Probatum exemplo aliorum Sacramentorum, in quibus admistio alienius partis, quæ non sit materia valida, non est culpa gravis, dum tamen apponatur materia valida. Sic enim in Baptismo cum aqua effundenda miscetur aliqua pars olei benedicti, quæ quidem non est materia valida Sacramenti. Item in Eucharistia, licet in vino consecrando apponatur immediatè ante consecrationem pars aquæ, quæ iuxta communem multorum sententiam non consecratur, nisi prius fuerit in vinum conversâ, & licet illo brevissimo tempore non fuerit conversâ in vinum adhuc licet proferantur verba consecrationis. Similiter non esset peccatum mortale secundum se, & seclusa Ecclesiæ prohibitione, si panis consecrandus decoris, & ornatus gratia, aliqua ex parte leniter aureis punctis, vel lineis depingeretur, licet illa particula auri, non posset, verè consecrari. Denique in hoc ipso pœnitentiæ Sacramento frequenter pij homines solent se accusare de imperfectionibus, & defectibus, qui non sunt

peccata venialia, nec aliquis dixit, eos in hoc peccare mortaliter. Est etiam communior, & verior sententia, pœnitentem falsò se accusantem de aliquo veniali, quod non fecit, non peccare mortaliter, si apponat aliam materiam veram, ut dicemus disp. 16. sect. 2. circa finem. In quo etiam casu apponitur pro materia id, quod non est materia valida; Ergo nec in nostro casu accusare se de peccato veniali, absque dolore, & proposito efficaci illius vitandi, erit peccatum mortale: iam enim apponitur alia materia valida, & per consequens forma non frustrabitur, nec carebit omni effectu, licet careat aliquo quem posset etiam habere circa illud peccatum, de quo pœnitens efficaciter non dolet.

Ad exemplum illud de hostia non triticea appositâ cum aliis triticeis. Respondetur negando paritatem & quidem P. Suarez infra disp. 2. sect. 10. n. 8. cum illud exemplum sibi obiceret ad probandum, esse peccatum mortale accusare se de aliquo peccato veniali non commissio, respondet, discrimen esse quod forma Eucharistiæ per se primo respicit materiam, & illam designat, & effectum circa illam significat: Unde si apponatur materia falsa, iam ex illa (saltem parte falsificatur forma, forma verò huius Sacramenti per se primo significat personam, & effectum circa illam, dum dicitur, *Ego te absolvo*, quare omnino est vera, licet non cadat supra omnia peccata à pœnitente adducta. Non enim dicit, hæc omnia sunt peccata, & condonantur tibi, sed solum significatur, quod pœnitens accipiat effectum gratiæ remissionis peccati, qui effectus non impeditur, licet aliquid veniale remissibile non sit ex falsitate, vel indispositione pœnitentis: in quibus verbis ultimus videtur Suarez hanc eandem solutionem extendere ad nostrum casum, in quo non ex falsitate, sed ex indispositione provenit, quod non absolvetur à tali peccato veniali.

Ceterum, licet hæc solutio utilis fortasse sit, si magis explicetur ad illum casum de veniali falso, in quo dici posset, sensum formæ manere verum, quatenus solum significatur, hominem manere liberum à reatu, quem ex illis peccatis habuisset, quicumque ille esset, quod videtur verum, licet aliquid illorum peccatorum non fuisset commissum. Nam adhuc verum est, quod remittitur reatus relictus ex illa collectione narratâ, licet non fuerit relictus à singulis, in nostro tamen casu difficultas est, nam verba immediatè non significant, ut verba sunt, effectum gratiæ utrumque, ut supra vidimus disp. 13. sect. 3. sed remissionem offensæ divinæ, & solutionem vinculi: Ergo si re vera Sacerdos hic, & nunc non remittit hanc offensam, verba secundum propriam significationem, quam habent ut verba sunt, non erunt vera, sed aliqua ex parte falsa.

Meliùs ergo iuxta principia ibi à nobis tradita responderi potest, ratione discriminis inter utramque formam esse, quod in forma pœnitentis non significant verba omnino absolute ablatione peccatorum, sed sensus est, ergo quantum est ex me, remitto tibi peccata, qui sensus verus est, etiam quado ob indispositionem pœnitentis Sacramentum est invalidum, & informe, ut ibi diximus, atque verus etiam erit in casu nostro quando ob defectum doloris de aliquo veniali illud non tollitur; adhuc enim est verum, quod Sacerdos, quantum est ex parte sua, illud remittit nomine Christi, licet remissio non fuerit valida ob defectum pœnitentis. At verò in forma Eucharistiæ verba significant omnino absolute, illud esse Corpus Christi, quare oportet ex vi verborum, quod in singulis saltem hostiis sit Corpus Christi, licet non requiratur ad eorum veritatem, quod non

non sit admixta aliqua particula minima in aliqua hostia, quæ sit ex alia materia, ut saccharo, vel terra; neque enim Sacerdos id intendit affirmare, intendit tamen loqui de omnibus, & singulis hostiis sibi appositis.

Ex hoc tamen potest esse secunda obiectio contra conclusionem; quia videtur sequi, quod nec in Sacramento Ordinis sit peccatum mortale si aliquis non Baptizatus, v.g. sinat se ordinari: verba enim adhuc non erunt falsa, cum etiam non significant absolute, sed, *Accipe potestatem, quantum est ex me, &c.* Respondetur negando sequelam, quia ibi frustraretur, & irritaretur totum Sacramentum, ut constat; quod non contingit in casu nostro, in quo absolutio manet valida, & efficax.

Dices saltem quando Episcopus simul ordinat presbiteros, quibus omnibus simul profert verba, iam tunc verba manebunt valida; & vera, & non frustrabuntur, nisi quoad aliquam partem, sicut absolutio in nostro casu. Respondetur, tunc etiam frustrari omnino, quia licet forma dicatur omnibus simul, sit tamen multiplex Sacramentum, & ipsa forma est virtualiter multiplex, perinde omnino ac si diceret, *Accipe tu potestatem, &c.* & *Accipe tu potestatem, &c.* sic de singulis seorsim; in nostro autem casu non est forma multiplex eo modo; neque enim posset Sacerdos dividere absolutionem dicendo, *ego te absolvo à primo peccato, &c.* postea, *ego te absolvo à secundo peccato, &c.* sic de aliis; sed unica forma debet de omnibus absolvere, quia debet vnicum Sacramentum conficere. Adde in ordinatione non esse illum verborum sensum, quantum est ex me, do tibi potestatem, sed absolute, *do tibi potestatem*; æquivalet enim formæ Græcorum, qui absolute dicunt; *Divina gratia constituit hunc Diaconum, vel Presbyterum, &c.* quare essent falsa, nisi re vera acciperet homo Sacramentum validum. Quod etiam idem posset dici in Eucharistia, esse multiplicem consecrationem indivisibilem sicut in ordinatione, at in absolutione est indivisibilis, & sensus est: Ego quantum est ex me remitto tibi ius, quo Deo acquisitum fuit ex his peccatis, quod totum est verum licet vnum peccatum sit falsum, ut diximus *disp. præced. sect. 3.*

Tertiò obijci potest, quia si non sit gravis irreverentia contra Sacramentum apponendo cum alia materia peccatum aliquod veniale absque dolore; sequitur, nec etiam fieri gravem irreverentiam, apponendo peccatum aliquod mortale falsum, simul cum aliis veris; iam enim apponitur materia valida Sacramenti, & aliunde mendacium illud non videtur grave, cum possit homo absque gravi culpa imponere sibi aliquod peccatum mortale, quod non fecit. Consequens autem est omnino falsum: quia alioquin posset poenitens absque ullo scinipulo excedere in numero peccatorum; & in aliis similibus, ut securus maveret de vero numero, non omissio, cum aliunde non esset periculum grave in excessu falso.

Respondetur negando sequelam. Ratio autem est, quia ex alio capite sit contra reverentiam Sacramenti, quatenus decipitur iudex in re grati, & necessaria; nec enim minus decipitur per confessionem criminis falsi, quam per negationem criminis veri; nec minor occasio datur variandi iudicium, provi in hoc Sacramento requiritur.

Petes an idem dicendum sit de peccato mortali iam confessio, quod de veniali? Respondetur, quod ad præsens attinet, eandem esse rationem, si enim aliquis confiteatur aliqua venialia, de illisque doleat propter specialia motiva, & confiteatur simul aliquod mortale, quod iam in alia confessione di-

rectè fuit remissum per confessionem ipsius, & absolutionem; consequenter dicendum videtur, non esse peccatum grave, etiam si in secunda confessione de illo doleat, dum tamen non habeat de illo complacentiam; quia hæc esset planè mortalis ratione obiecti. Sequela autem probatur, quia Sacramentum adhuc esset validum, cum adesset alia materia cum dolore sufficienti, & aliunde defectus doloris de illo peccato non est obex valori huius sacramenti. Dixi autem quod ad præsens attinet, esse eandem rationem; quia aliud videtur esse in ordine ad mendacium; non enim posset quis absque culpa gravi accusare se in confessione de peccato aliquo mortali falso, etiam si diceret, se iam illud iterum confessum fuisse, licet non sit peccatum mortale accusare se de peccato veniali falso. Per hoc enim non decipitur graviter iudex, sicut per illud, quod quamvis asseratur, ut diximus iam in illa confessione, adhuc tamen videtur subijci huic iudicio, & variat notabiliter iudicium confessarij circa conscientiam poenitentis; non quidem in ordine ad imponendam graviores poenitentiam (hanc enim prudenter omittit, eo quod in alia confessione sit iam imposita poenitentia condigna pro eodem peccato) sed in ordine ad conceptum, & estimationem de conscientia poenitentis, quod attinet ad culpam præteritam.

Petes iterum, an poenitens dicens aliquod veniale absque dolore efficaci, debeat saltem sub mortali dicere, se non dare hoc peccatum pro materia absolutionis. Respondetur negative: quod credo esse de mente Auctorum omnium nostræ sententiæ. Si enim id diceret poenitens, non daretur locus questionem; neque aliquis negaret, posse poenitentiam cum illa potestati narrare omnia peccata, & defectus suos absque ullo dolore, sicut posset extra confessionem. Quando ergo Auctores dicunt, etiam intra confessionem non esse peccatum grave id facere, loquuntur procul dubio de poenitente, qui dicit illud peccatum, sicut, & alia, atque adeo ex modo dicendi, videtur illud dare pro materia, sicut & reliqua: sufficit ergo, quod poenitens habeat animum non dandi illud pro materia, vel certè animum conditionatum dandi illud pro materia; si potest, scilicet verò si non potest propter defectum dispositionis, vel quidquam aliud, quod aperte videtur ita sentire suar. *infra disp. 22. sect. 10. n. 9.*

SECTIO IX.

De proposito requisito ad confessionem venialium.

Dubitat, an, & quale propositum requiratur in confessione venialium. Negant aliqui, requiri propositum formale, vel virtuale, quia minus requiritur ad remissionem venialis, quam ad remissionem mortalis. Contrarium tamen videtur omnino verum: quia dolor efficax includit propositum virtuale, ut sæpe diximus: si ergo requiritur dolor efficax, & absolutus, ut vidimus, non potest non requiri propositum saltem virtuale. Differt autem à peccato mortali in eo, quod extra Sacramentum minus requiritur ad remissionem venialis. In Sacramento etiam ad remissionem mortalis requiritur propositum non committendi illud, nec aliud quod tamen non exigitur ad remissionem venialis; sufficit enim propositum non committendi eadem peccata; itè nec requiritur propositum adeo strictum vivandi occasiones peccandi venialiter, sicut requiritur